

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

**Verslag over de doorlichting van GO! basisschool De Zonnewijzer Kieldrecht te  
KIELDRECHT**

---

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 1041

Instelling GO! basisschool De Zonnewijzer Kieldrecht

Directeur Christine DRIESMANS

Adres Beukenlaan 9 - 9130 KIELDRECHT

Telefoon 03-773.47.90

Fax 03-773.33.56

E-mail directie@sterappel.be

Website <http://www.leefschooldezonnewijzer.be>

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Waasland

Adres Theo De Deckerlaan 2 - 9140 TEMSE

Scholengemeenschap Basisonderwijs Scholengroep 17 Waas

Adres Theo De Deckerlaan 2 - 9140 TEMSE

CLB GO! CLB Waasland

Adres Dr. Verdurmenstraat 2 - 9100 SINT-NIKLAAS

Dagen van het doorlichtingsbezoek 26-10-2015, 27-10-2015, 28-10-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28-10-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 30-11-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Barbara LECOQ

Teamleden Yves VAN MOORLEGHEM

## INHOUDSTAFEL

|                                                                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| INLEIDING.....                                                                                                                  | 3  |
| 1 SAMENVATTING .....                                                                                                            | 5  |
| 2 DOORLICHTINGSFOCUS .....                                                                                                      | 8  |
| 2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus .....                                                                                 | 8  |
| 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus .....                                                        | 8  |
| 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? .....                                                                       | 9  |
| 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? .....                                                                       | 9  |
| 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? .....                                                                   | 9  |
| 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie .....                                                                            | 9  |
| 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek .....                                                                       | 9  |
| 3.1.1.3 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij .....                                                                            | 9  |
| 3.1.1.4 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: wiskundige initiatie, wetenschappen en techniek en mens en maatschappij ..... | 9  |
| 3.1.1.5 Lager onderwijs: wiskunde .....                                                                                         | 12 |
| 3.1.1.6 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek .....                                                                        | 13 |
| 3.1.1.7 Lager onderwijs: mens en maatschappij .....                                                                             | 14 |
| 3.1.1.8 Vaststellingen voor het lager onderwijs: mens en maatschappij en wetenschappen en techniek .....                        | 14 |
| 3.1.1.9 Lager onderwijs: sociale vaardigheden .....                                                                             | 16 |
| 3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'? .....                              | 17 |
| 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden? .....                                                             | 18 |
| 3.2 Respecteert de school de overige reglementering? .....                                                                      | 18 |
| 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....                                                                                   | 20 |
| 4.1 Aanvangsbegeleiding .....                                                                                                   | 20 |
| 4.2 Rapporteringspraktijk .....                                                                                                 | 20 |
| 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....                                                                                           | 22 |
| 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....                                                                                       | 24 |
| 6.1 Wat doet de school goed? .....                                                                                              | 24 |
| 6.2 Wat kan de school verbeteren? .....                                                                                         | 24 |
| 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN .....                                                                             | 25 |
| 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....                                                                               | 25 |

## INLEIDING

### De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

### Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen  
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.  
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - ♦ het onderwijsaanbod
    - ♦ de uitrusting
    - ♦ de evaluatiepraktijk
    - ♦ de leerbegeleiding.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

### **Het advies**

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

### **Tot slot**

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

## 1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de basisschool van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap **De Zonnewijzer** gelegen te Kieldrecht. Samen met de vestigingsplaats **De Sterappel**, gelegen te Sint-Gillis-Waas, vormt ze sedert 2008 één leefschool. Ondanks het feit dat beide vestigingsplaatsen ver uit elkaar liggen, vormen het pedagogisch project en hun profilering als '**leefschool**' het bindweefsel. De schoolvisie waarin het ervaringsgericht onderwijs centraal staat, stuurt het pedagogisch-didactisch handelen van de teamleden aan. Het hele schoolteam werkt aan een veilige leer- en leefomgeving waarin kinderen zich geborgen voelen. Beide vestigingsplaatsen werken zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling met gemengde leefgroepen waar kinderen van twee leeftijden samen zitten. Deze groepssamenstelling benutten de teamleden om via projecten en activiteiten sociale vaardigheden, actief samen-leren, leerlingeninitiatief en ondernemerschap te ontwikkelen. Waar het kan betrekken de teamleden de ouders bij hun open en participatieve werking. De ligging van beide vestigingsplaatsen bepaalt voor een stuk de leerlingeninstroom. Zo kent De Sterappel de afgelopen jaren een sterke leerlingenaangroei. Dit zorgt ervoor dat er verschillende personeelsswissels plaatsvonden in het jonge schoolteam. De teamleden kunnen rekenen op de sterke begeleiding en opvolging van een gedreven directeur. Zij waakt erover dat beide vestigingsplaatsen zich evenwaardig kunnen ontwikkelen. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 20 oktober 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor de leergebieden wiskundige initiatie, wetenschappen en techniek en mens en maatschappij de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor wiskunde, wetenschappen en techniek en mens en maatschappij de eindtermen te bereiken en of het de leergebiedoverschrijdende eindtermen van sociale vaardigheden nastreeft. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de aanvangsbegeleiding en de rapporteringspraktijk en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van de regelgeving en de mate waarin het schoolteam aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in **de kleuterafdeling** van beide vestigingsplaatsen de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid **voldoen**. De kleuteronderwijzers streven bij de kleuters in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van **wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek** na. Het aanbod en de doordachte klasinrichting zorgen ervoor dat kleuters hun wiskundige denkontwikkeling kunnen ontplooiën. Ze krijgen ruime ervaringskansen om te tellen, te handelen en hoeveelheden te verwoorden, te meten en te bouwen. De kleuteronderwijzers creëren krachtige speelleeromgevingen waarin de kleuters in wisselende groepen wiskundige begrippen, inzichten en vaardigheden ontwikkelen. De wijze waarop de kleuteronderwijzers een project aanpakken, stimuleert de onderzoekende en explorerende houding van de kleuters voor wetenschappen en techniek. Aan de hand van stappenplannen en beeldmateriaal gaan ze zelf op onderzoek. Hiervoor benutten de kleuteronderwijzers de exploratiemogelijkheden van de schoolomgeving alsook de betrokkenheid van ouders en experts om hun projecten te verlevendigen.

De kleuteronderwijzers zetten in op activerende werkvormen die leren samenwerken aanmoedigen. Tijdens deze activiteiten observeren ze gericht de kleuters. Deze evaluatiegegevens vatten ze samen in een gradueel kindvolgsysteem voor de verschillende leergebieden. Dit zorgt voor een brede beeldvorming op de totale ontwikkeling van elke kleuter. Op basis van deze informatie kunnen de kleuteronderwijzers zorg op maat organiseren.

In **de lagere afdeling** van beide vestigingsplaatsen wijst het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen uit dat de resultaten van de onderzochte leergebieden **wiskunde, mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en sociale vaardigheden** aan de verwachtingen van de overheid **voldoen**. Meerdere outputgegevens geven aan dat de leerlingen de eindtermen bereiken. Voor wiskunde plannen de onderwijzers per leeftijdsgroep een leerplangericht onderwijsaanbod. Ze realiseren levensecht en functioneel wiskundeonderwijs waarin de leerlingen hun probleemoplossend denken en rekenvaardigheden kunnen ontwikkelen. Deze leerontwikkeling volgen ze systematisch op voor de organisatie van hun leerbegeleiding. Alle onderwijzers differentiëren en voorzien werkvormen en werkpakketten die inspelen op de specifieke noden van de leerlingen. Zowel voor wetenschappen en techniek als voor mens en maatschappij is de visie van het leerplan zichtbaar in de klaspraktijk. Vanuit het ervaringsgericht onderwijs benutten de onderwijzers de interesses van de leerlingen als belangrijk uitgangspunt voor hun onderwijsaanbod. De evaluatiepraktijk met alternatieve evaluatievormen brengt de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en attitudes voor beide leergebieden in kaart. De leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden streven de onderwijzers op een geïntegreerde wijze na binnen de verschillende leergebieden. Hiervoor zetten ze bewust coöperatieve werkvormen in zodat leerlingen sociale interacties, gespreksconventies en samenwerkingsvaardigheden kunnen oefenen. Ondanks deze geïntegreerde aanpak beschikt het schoolteam niet over een leerlijn om deze eindtermen planmatig en gradueel na te streven.

Het onderzoek naar **de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking** van de processen in de focus maakt duidelijk dat het schoolteam de kwaliteit van haar **aanvangsbegeleiding** bewaakt. Nieuwe leerkrachten kunnen terugvallen op tal van documenten, procedures en een coachingstraject. Deze ondersteuning alsook de positieve schoolcultuur en degelijke opvolging bevorderen een snelle integratie. Het doelgericht gebruik van de leerplannen als referentiekader voor **de rapporteringspraktijk** bezorgt de ouders eerlijke en transparante informatie over de totale ontwikkeling van hun kind.

Samen met haar teamleden zet de directeur duidelijk de bakens uit voor een **sterk algemeen beleid**. Ze is de motor van de vernieuwing en de verandering. Vanuit het pedagogisch project en de continue visieontwikkeling valt de gelijkgerichtheid in het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkrachten op. De efficiënte besluitvorming maar vooral de expliciete kwaliteitsbewaking van de leervorderingen en het welbevinden van iedere participant zorgen ervoor dat deze school voortdurend haar onderwijskwaliteit opvolgt en bijstuurt.

De situatie op het vlak van **bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne voldoet**. De degelijke organisatie van het welzijnsbeleid spoort tijdig risico's en knelpunten op.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de **overige erkenningsvoorwaarden** toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert met uitzondering van een verplichte bepaling betreffend het huiswerkbeleid in het schoolreglement.

De onderwijsinspectie formuleert een **gunstig advies** voor de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**' in **de kleuter- en de lagere afdeling** en de erkenningsvoorwaarde '**bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**' en voor de '**overige erkenningsvoorwaarden**'.

## **2 DOORLICHTINGSFOCUS**

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

### **2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus**

#### **Kleuteronderwijs - Leergebieden**

- wiskundige initiatie
- wetenschappen en techniek
- mens en maatschappij

#### **Lager onderwijs - Leergebieden**

- wiskunde
- wetenschappen en techniek
- mens en maatschappij

#### **Lager onderwijs - Leergebiedoverschrijdend**

- sociale vaardigheden

### **2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus**

#### **Personeel - Professionalisering**

- Aanvangsbegeleiding

#### **Onderwijs - Evaluatie**

- Rapporteringspraktijk



### 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

#### 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

##### 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

##### 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

###### Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. Het aanbod en de doordachte klasinrichting creëren kansen om de wiskundige denkontwikkeling te ontplooiën. De kleuteronderwijzers voorzien een intentioneel en gevarieerd aanbod voor alle domeinen.

##### 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

###### Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate na. De ervaringsgerichte aanpak komt tegemoet aan de natuurlijke exploratiedrang van de kleuters. De kleuteronderwijzers organiseren een krachtige leef- en leeromgeving met gevarieerde spel- en exploratiekansen zodat de kleuters voldoende kennis, vaardigheden en positieve attitudes voor wetenschappen en techniek verwerven.

##### 3.1.1.3 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij

###### Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate na. De ervaringsgerichte aanpak komt tegemoet aan de natuurlijke exploratiedrang van de kleuters. De kleuteronderwijzers organiseren een krachtige leef- en leeromgeving met gevarieerde spel- en exploratiekansen zodat de kleuters voldoende kennis, vaardigheden en positieve attitudes voor mens en maatschappij verwerven.

##### 3.1.1.4 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: wiskundige initiatie, wetenschappen en techniek en mens en maatschappij

|                                  |                                                                                    |
|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen van wiskundige               |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           | initiatie, wetenschappen en techniek en mens en maatschappij voldoende na.         |
| <i>Referentiekader</i>           | De uitgangspunten van deze leerplannen zijn richtinggevend voor de                 |
| <i>Planning</i>                  | klaspraktijk. De schoolvisie waarin het ervaringsgericht onderwijs centraal staat, |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   | stuurt het pedagogisch-didactisch handelen van de teamleden alsook het             |
| <i>Samenhang</i>                 | planmatig uitwerken van de projecten met de kleuters. Het schooleigen              |
| <i>Brede harmonische vorming</i> | bewakings- en planningsinstrument brengt voor elk project de na te streven         |
| <i>Actief leren</i>              | kennis, vaardigheden en attitudes in kaart.                                        |

Hiermee kunnen de kleuteronderwijzers de frequentie en de hiaten voor alle leerplandoelen nagaan. Aan de hand van een webschema brengen ze de invulling van het project voor alle leergebieden en hun domeinen breed in kaart. De kleuters krijgen hierin een ruime inbreng. Dit verhoogt hun betrokkenheid.

In hun planningsdocumenten verwijzen de meeste kleuteronderwijzers voor terugkerende activiteiten naar algemene doelenlijsten die zelden een zekere gradatie vertonen. Hierbij maken ze geen selectie van dominante doelen, waardoor de doelgerichtheid van deze activiteiten ontbreekt.

Uit de analyse van de planningsdocumenten en het digitale registratiesysteem blijkt dat de kleuteronderwijzers zicht hebben op een evenwichtig en volledig aanbod voor deze drie leergebieden. Het webschema gebruiken ze functioneel om de horizontale samenhang tussen en binnen de verschillende leergebieden te bewaken. De graduele opbouw en samenhang voor onder meer wiskundige begrippen, kalenders, taken- en keuzeborden, puzzels zijn afgestemd op de ontwikkeling van de kleuters. De kleuteronderwijzers hebben niet de gewoonte om hun projecten door te geven aan elkaar maar de kleinschaligheid van elke vestigingsplaats creëert voldoende en veelvuldig overleg om overlap te vermijden.

De kleuteronderwijzers plannen systematisch binnen elk project een uitgebreide hoekverrijking waarin de kleuters ruime ervaringskansen krijgen met onder meer tellen, manipuleren, seriëren en ordenen van hoeveelheden, meten en bouwen in functionele situaties. Ze voorzien boeiende leermiddelen en spelsituaties die het symboolbewustzijn, het getalbeeld, het tijdsbesef en tijdsbegrippen alsook begrippen over ruimte vorm geven in een continue ontwikkelingslijn volgens het leerplan.

De wijze waarop het project samen met de kleuters invulling krijgt, stimuleert hun onderzoekende en explorerende houding. Uit verschillende soorten kringen, leerwandelingen en waarnemingen blijkt het werkelijkheidsgericht onderwijs met aandacht voor de belevingswereld van elke kleuter. Voor natuur en techniek voeren de kleuters zelf onderzoeken uit aan de hand van allerlei stappenplannen en visualisaties die de zelfsturing stimuleren.

De kleuteronderwijzers benutten de exploratiemogelijkheden van de schoolomgeving alsook de betrokkenheid van experts en ouders om hun projecten te verlevendigen.

Het kleuterteam organiseert een krachtige en gestructureerde leef- en leeromgeving. De kleuters krijgen ruime kansen tot initiatief en belevende, interactieve activiteiten in wisselende heterogene groepen. Hierin worden de kleuters aangesproken op hun onderzoeks- alsook hun coachende competenties.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Ontwikkelingsmaterialen*

De kleuterafdeling beschikt over ruim voldoende ontwikkelingsmaterialen die de reken-, meet- en onderzoeksvaardigheden bevorderen. De kleuteronderwijzers ontwikkelen en maken voortdurend zelf materialen aan waarmee de kleuters voldoende speel- en leerkansen krijgen tot handelen,

ordenen, seriëren en vergelijken van en met hoeveelheden. De kleuteronderwijzers zetten deze materialen alsook de computers of tablets functioneel in.

De school beschikt over ruime lokalen en een schooltuin waarin de kleuters hun onderzoekende en verzorgende vaardigheden kunnen verkennen en ontwikkelen. In de meeste klassen is de inrichting gestructureerd, ordelijk en uitnodigend.

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Gericht op bijsturing*  
*Kindvolgsysteem*

Om zicht te krijgen op wat de kleuters al kennen en kunnen organiseren de kleuteronderwijzers gerichte observatiemomenten. Vanuit hun dagelijkse werking registreren de meeste groepsleerkrachten doelgericht de ontwikkeling van de ontluikende gecijferdheid, de begripsvorming, de sociale en emotionele ontwikkeling van elke kleuter. Sommigen evalueren eveneens elk project met hun kleuters om het aanbod en de activiteiten bij te sturen en aan te passen in volgende projecten.

Alle evaluatie- en observatiegegevens synthetiseren de kleuteronderwijzers drie keer per jaar in een gradueel kindvolgsysteem voor de verschillende leergebieden. De criteria voor de geselecteerde doelen per domein liggen niet vast wat een objectieve en valide evaluatie hypothekeert.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

Wanneer de kleuters overgaan naar een volgende groep organiseren de kleuteronderwijzers overgangsgesprekken. Zo krijgen ze zicht op de beginsituatie van elke kleuter. Vanuit de observaties en het kindvolgsysteem verzamelen ze gegevens over de totale ontwikkeling. Deze brede beeldvorming vormt de basis om zorg op maat van elke kleuter te organiseren.

In 'De Zonnewijzer' zijn de klassen vrij klein waardoor de groepsleerkracht als spilfiguur zelf instaat voor de organisatie van differentiatie en de zorgbegeleiding. In 'De Sterappel' kunnen ze een beroep doen op de ondersteuning van een zorgleerkracht. Samen plannen ze momenten van pré-teaching, herhaling en remediëring waarbij ze groepjes kleuters klasintern of extern begeleiden.

Wanneer de ontwikkeling van de kleuter ondanks deze preventieve basiszorg alsnog stagneert dan stelt het kleuterteam in overleg met de zorgleerkracht of de zorgcoördinator individuele handelingsplannen of zorgtrajecten op.

### 3.1.1.5 Lager onderwijs: wiskunde

#### Voldoet

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen voor het leergebied wiskunde. De onderwijzers werken sterk leerplangericht. In het levensecht wiskundeonderwijs krijgen de leerlingen ruime kansen om handelend te rekenen. Ze ontwikkelen hun probleemoplossend denken in betekenisvolle contexten. De permanente opvolging van de leervorderingen vormt de basis voor een sterk uitgebouwde leerbegeleiding. Vanuit de outputanalyse van diverse toetsen stuurde het schoolteam het onderwijs voor meten bij.

|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | Het schoolteam beschikt over outputgegevens die erop wijzen dat de meeste leerlingen de eindtermen voor dit leergebied bereiken.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Referentiekader</i>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Planning</i>                  | In beide vestigingsplaatsen vormt het leerplan het referentiekader om het onderwijsaanbod van wiskunde vorm te geven. In 'De Zonnewijzer' valt het leerkrachtenteam grotendeels terug op een onderwijsleerpakket en in 'De Sterappel' werkt elke groepsleerkracht weekpakketten en fiches uit. Elke onderwijzer beschikt over een jaarplan met leerplandoelen voor de verschillende domeinen. Deze leerlijnen hanteren ze als bewakings- en als evaluatieinstrument van de aangeboden leerplandoelen. Aanvullend integreren de onderwijzers wiskunde in de projectplanning als het onderwerp er zich toe leent. Dit bevordert de functionaliteit en de sterke horizontale samenhang van hun wiskundeonderwijs. |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Samenhang</i>                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Brede harmonische vorming</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Actief leren</i>              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                  | De meeste planningsdocumenten zijn minder doelgericht. Op schoolniveau zijn er geen afspraken voor het uitschrijven van een zinvolle dagplanning. Door middel van het digitale plannings- en bewakingsinstrument houden de onderwijzers wel een overzicht op hun onderwijsaanbod.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|                                  | Vanuit een realistisch en levend rekenonderwijs realiseren de onderwijzers een evenwichtig, functioneel en volledig onderwijsaanbod. De uitgangspunten voor goed wiskundeonderwijs zijn herkenbaar in de onderwijspraktijk. Vanuit reële problemen en betekenisvolle situaties ontwikkelen de leerlingen hun wiskundige vaardigheden en inzichten. Korte instructiemomenten, handelend rekenen en functionele meetateliers kenmerken het wiskundeonderwijs.                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Materieel beheer</b>          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Uitrusting</b>                | De schoolinventaris en de klasbeelden tonen aan dat de lagere afdeling over voldoende klassikale en individuele leermiddelen beschikt. De onderwijzers zetten de beschikbare concrete materialen en meetkoffers functioneel in. Indien nodig maken ze zelf materialen aan zodat de leerlingen kansen krijgen tot handelend rekenen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <i>Leermiddelen</i>              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                  | In sommige klassen zijn de referentieplaten uit de onderwijsleerpakketten of zelfgemaakte platen te klein of hangen ze voor de leerlingen op een weinig functionele plaats. De onderwijzers ontwikkelden echter onthoudmapjes met de nodige heuristieken, algoritmes en strategieën om het wiskundeonderwijs alsnog visueel te ondersteunen. De klasinrichting is doordacht zodat de onderwijzers coöperatieve werkvormen, partnerwerk en zelfstandig oefenen vlot kunnen inzetten. Op deze wijze integreren ze de leergebiedoverschrijdende eindtermen van 'leren leren' en 'sociale vaardigheden'.                                                                                                           |



**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Leerlingvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

De evenwichtige evaluatiepraktijk is goed uitgewerkt. De dagdagelijkse opvolging van de leervorderingen in werkboeken of weekpakketten is sterk. Sommige onderwijzers noteren in hun dagplanning of de nagestreefde doelen al dan niet bereikt zijn. Naast de observaties en de permanente opvolging gebruiken de onderwijzers toetsen uit het onderwijsleerpakket of zelfgemaakte toetsen. Deze analyseren ze in functie van een aangepaste ondersteuning, herhaling, verdieping of remediëring van de leerstof. Indien nodig voeren ze de nodige aanpassingen door in het onderwijsaanbod of het eigen didactisch handelen.

Jaarlijks analyseert het schoolteam de leerprestaties voor wiskunde met externe toetsen van een andere onderwijskoepel. Ze analyseert de resultaten grondig en stuurde hierdoor het onderwijsaanbod voor meten kwaliteitsvol bij.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

De brede beeldvorming is zeer uitgebreid. De onderwijzers volgen de leerontwikkeling van wiskunde systematisch op. Het leerlingvolgsysteem waarin ze de vorderingen voor de verschillende domeinen doelgericht registreren, vormt eveneens de rapportering naar de ouders. De geclusterde leerplandoelen schrijven ze uit in concrete doelen die voor ouders en externe lezers vlot leesbaar zijn.

Het schoolteam heeft een duidelijke visie op leerbegeleiding. Deze biedt een houvast voor de leerkrachten voor een efficiënte en doelgerichte organisatie van hun zorg. Alle onderwijzers zetten in op een preventieve en brede basiszorg. De opvolging van de risicoleerlingen gebeurt handelingsplanmatig. De groepsleerkrachten differentiëren naar instructie, tempo, met materialen en zelfs naar niveau. Ze benutten de heterogeniteit van hun groepen en voorzien werkvormen die de eerstelijnszorg faciliteren. In de individuele weekpakketten spelen de onderwijzers in op de verschillen tussen de leerlingen. Zo krijgen leerlingen met een leervoorsprong extra uitdaging en voor zien ze extra ondersteuning en verlengde instructie voor leerlingen met specifieke noden.

Sommige leerlingen krijgen een individueel handelingsplan. Het zorgoverleg biedt hiervoor de nodige ondersteuning om de concrete maatregelen vast te leggen, op te volgen en te evalueren. Deze plannen passen in de niveaus van het schooleigen zorgcontinuüm zodat het schoolteam wiskundeonderwijs op maat van elk kind kan voorzien.

### 3.1.1.6 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

#### **Voldoet**

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate. De visie van het leerplan is zichtbaar in de klaspraktijk. Vanuit het ervaringsgericht onderwijs benutten de onderwijzers de interesses van de leerlingen als belangrijk uitgangspunt voor hun onderwijsaanbod. Ze hebben hierbij ruime aandacht voor het actief leren, de onderzoeksvaardigheden en het ondernemerschap van de leerlingen. De evaluatiepraktijk met alternatieve evaluatievormen brengt de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en attitudes voor wetenschappen en techniek in kaart.

### 3.1.1.7 Lager onderwijs: mens en maatschappij

#### Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate. De visie van het leerplan is zichtbaar in de klaspraktijk. Vanuit het ervaringsgericht onderwijs benutten de onderwijzers de interesses van de leerlingen als belangrijk uitgangspunt voor hun onderwijsaanbod. Ze hebben hierbij ruime aandacht voor het actief leren, de onderzoeksvaardigheden en het ondernemerschap van de leerlingen. De evaluatiepraktijk met alternatieve evaluatievormen brengt de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en attitudes voor mens en maatschappij in kaart.

### 3.1.1.8 Vaststellingen voor het lager onderwijs: mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

|                                  |                                                                               |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | De outputgegevens van beide vestigingsplaatsen geven aan dat de leerlingen de |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           | eindtermen van mens en maatschappij en wetenschappen en techniek              |
| <i>Referentiekader</i>           | bereiken. De uitgangspunten en de visie van het leerplan zijn richtinggevend  |
| <i>Planning</i>                  | voor het onderwijsaanbod. Voor een aantal domeinen gebruiken de               |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   | onderwijzers eveneens het cahier van het eigen net als referentiekader voor   |
| <i>Samenhang</i>                 | een gradueel aanbod.                                                          |
| <i>Brede harmonische vorming</i> |                                                                               |
| <i>Actief leren</i>              |                                                                               |

De onderwijzers plannen hun aanbod door middel van een digitaal planningsinstrument waarin ze via overzichten de frequentie van de leerplandoelen per leergebied bewaken. Sommigen vullen dit aan met een papieren registratie per leeftijdsgroep. Deze arbeidsintensieve registratie voorkomt hiaten en overlap in hun tweejaarlijkse planning van beide leergebieden. Indien nodig bieden de onderwijzers miniprojecten en verschillende soorten kringmomenten aan of voorzien ze een cursorisch aanbod dat hierop inspeelt.

Net zoals in de kleuterafdeling gebruiken de onderwijzers het schooleigen planningsdocument voor de uitwerking van hun projecten waarin ze zowel de kennis, vaardigheden en attitudes plannen. Daarnaast hanteren sommigen een webschema met alle domeinen van deze twee leergebieden. Deze multiperspectieve benadering zorgt eveneens voor een horizontale samenhang en evenwicht tussen de verschillende domeinen. Een evenwichtige selectie van specifieke focusdoelen in de dagplanning is momenteel geen verworvenheid.

Vanuit het ervaringsgericht onderwijs kiezen de leerlingen een project dat aan bepaalde eisen moet voldoen. Onderzoekend en probleemoplossend verkennen ze de wereld. In sommige klassen benutten de onderwijzers weinig de directe leef- en schoolomgeving. De graduele en chronologische opbouw van ruimtekaders kent bij de uitwerking van projecten en in het klasbeeld een minder sterke concentrische opbouw dan de tijdskaders.

De onderwijzers voorzien betekenisvolle opdrachten die een beroep doen op de natuurlijke exploratiedrang van de leerlingen. Vanuit hun interesse, sociale vaardigheden of talenten gaan ze meestal in groep actief aan de slag met materialen en gevarieerde informatiebronnen. Waarnemen, manipuleren, experts uitnodigen en proefondervindelijk 'onderzoeken uitvoeren' scherpen de aanwezige onderzoeksvaardigheden, het leerlingeninitiatief en

ondernemerschap aan.

|                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Materieel beheer</b><br><b>Uitrusting</b><br><i>Leermiddelen</i>                                                | De lagere afdeling beschikt over voldoende leermiddelen om de leerplandoelen te bereiken. Toon- en ontdektafels, verscheidene naslagwerken alsook de klascomputers of in sommige klassen een digitaal bord stimuleren de betrokkenheid van de leerlingen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Evaluatie</b><br><b>Evaluatiepraktijk</b><br><i>Evenwichtig en representatief</i><br><i>Leerlingvolgsysteem</i> | De brede evaluatiepraktijk is evenwichtig en meestal representatief voor het aanbod. De onderwijzers hebben aandacht voor proces- en productevaluatie. Ze gebruiken hiervoor alternatieve evaluatievormen en observeren permanent de vorderingen van de leerlingen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                                                    | <p>Het leerlingvolgsysteem dat ook voor dit leergebied de rapportering vormt, geeft een beoordeling op de inzet, de werkhouding en de uitwerking van het project. Recent geeft dit rapport informatie over de ontwikkeling van dominante doelen voor kennis, vaardigheden en attitudes binnen de verschillende domeinen.</p> <p>Sommige onderwijzers differentiëren bij de toetsopmaak en integreren enkel functionele wetenswaardigheden die de leerlingen moeten memoriseren. De onderwijzers hebben geen afspraken over de inhoud, de graduele opbouw en de wijze waarop ze deze leergebieden evalueren.</p> |
| <b>Begeleiding</b><br><b>Leerbegeleiding</b><br><i>Beeldvorming</i><br><i>Zorg</i>                                 | <p>De beeldvorming richt zich onder meer op het proces, het leren verwerken en presenteren van de leerstof, de samenwerking maar vooral op de verschillende ontwikkelingsfasen van een project. Recentelijk brengen de meeste onderwijzers de kennis en het effectieve kunnen in kaart maar zijn er nog geen afspraken over de inhoud en de graduele opbouw van deze leergebieden binnen het leerlingvolgsysteem.</p> <p>De onderwijzers spelen in op de interesses en de mogelijkheden van de leerlingen. Hierdoor differentiëren ze in de groepsamenstelling, het aanbod en de begeleiding.</p>               |



### 3.1.1.9 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

#### Voldoet

De lagere afdeling streeft de eindtermen voor sociale vaardigheden in voldoende mate na. Het schoolteam neemt hiervoor verschillende gerichte initiatieven. De onderwijzers organiseren een veilig school- en klasklimaat waarin de leerlingen hun sociale vaardigheden ontwikkelen. In de evaluatie- en rapporteringspraktijk krijgen de leerlingen hierover gerichte feedback.

|                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b><br><b>Onderwijsaanbod</b><br><i>Referentiekader</i><br><i>Evenwichtig en volledig</i><br><i>Samenhang</i><br><i>Planning</i><br><i>Brede harmonische vorming</i><br><i>Actief leren</i> | <p>Vanuit het pedagogisch project creëren de onderwijzers een sfeer van veiligheid en geborgenheid. Ze voeden de leerlingen op met respect voor de anderen en de omgeving. Binnen het 'Wij-gevoel' waarin ze hun sociale vaardigheden kunnen ontwikkelen in een wisselwerking met leefgroepgenoten, leren de leerlingen verschillende relatiewijzen aan.</p> <p>De eindtermen voor sociale vaardigheden vormen hiervoor weinig het referentiekader. De onderwijzers kozen voor een methodiek gericht op de ontwikkeling van relatiewijzen waarin leerlingen zicht krijgen op het eigen gedrag. De integratie van de andere eindtermen gericht op gespreksconventies en samenwerking blijkt in het aanbod van onder meer allerlei kringen, projecten, de aanpak binnen de leergebieden Nederlands alsook mens en maatschappij, fora, meetings, weekopeningen en het 'Beverbord'.</p> <p>De onderwijzers beschikken momenteel niet over een expliciete schooleigen planning om de eindtermen planmatig en gradueel na te streven.</p> <p>Het geïntegreerde aanbod is gericht op het sociaal functioneren van de leerlingen. Tijdens de gesprekken en activiteiten krijgen de leerlingen kansen om de eigen beleving en die van de ander vorm te geven. Hiervoor zetten de onderwijzers verschillende leerstijlen in waarin ze de dynamisch-affectieve, socio-emotionele, visuele, verbale en muzische ontwikkeling van elke leerling stimuleren.</p> |
| <b>Materieel beheer</b><br><b>Uitrusting</b><br><i>Leermiddelen</i>                                                                                                                                       | <p>De onderwijzers voorzien voldoende gevarieerde leermiddelen om de verschillende eindtermen expliciet na te streven. Sommige onderwijzers maken hiervoor aanvullende (spel)materialen aan waardoor de leerlingen extra oefenkansen krijgen. De groene speelplaatsen en spelkoffers bieden de leerlingen een verscheidenheid aan spelervaringen. De ruimte en materialen dragen er toe bij dat er weinig conflicten zijn.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Evaluatie</b><br><b>Evaluatiepraktijk</b><br><i>Evenwichtig en representatief</i><br><i>Leerlingvolgsysteem</i><br><i>Gericht op bijsturing</i>                                                        | <p>Naast de permanente evaluatie van de onderwijzers op de relatiewijzen van de leerlingen, krijgen de leerlingen in sommige klassen de kans tot zelf- en peerevaluatie binnen het project. In deze gestructureerde beoordeling leren ze respect, waardering en kritiek te formuleren op een aanvaardbare wijze.</p> <p>Vanuit de observaties tijdens kringen, projecten en andere activiteiten registreren de onderwijzers de gedragswijzen van de leerlingen in een leerlingvolgsysteem dat eveneens het rapport vormt. Hierin krijgen de leerlingen gerichte feedback op hun gedrag.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

**Evaluatie**  
**Rapporteringspraktijk**  
*Interne en externe  
communicatie  
Evenwichtig en volledig*

De onderwijzers rapporteren semestrieel over de ontwikkeling van de sociale vaardigheden. Voor de relatiewijzen ontwierp het schoolteam hiervoor een schooleigen rapport gelinkt aan de gebruikte methodiek. Dit rapport is niet gradueel maar geeft de ouders de nodige informatie over de sociale vaardigheden van hun kind. Zowel de ouders als de leerling kunnen in het rapport de verschillende gedragwijzen die het kind hanteert, eveneens evalueren. Zo brengen de leerlingen hun zelfbeeld in kaart.

Informatie over samenwerken en gespreksconventies kunnen de ouders terugvinden in respectievelijk de rapportering over het project en binnen het leergebied Nederlands.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming  
Zorg*

Het schoolteam heeft systematisch aandacht voor de opvolging van de sociale vaardigheden tijdens het structureel zorgoverleg. De klasleerkrachten signaleren tijdig mogelijke problemen.

Alle teamleden creëren bewust een vertrouwelijke en veilige sfeer in de klas. Hierdoor is de klasleerkracht de eerste aanspreekpersoon en de spilfiguur om gevoelens en problemen te bespreken. De systematiek vanuit de gebruikte methodiek, de verschillende soorten kringen en meetings leert de leerlingen gedragingen en conflicten correct verwoorden en mogelijke oplossingen formuleren. Indien deze preventieve basiszorg ontoereikend is, vragen de klasleerkrachten een zorgoverleg aan.

Het zorgoverleg resulteert in het interveniëren bij problemen aan de hand van handelingsplannen, gedragskaarten en indien nodig de samenwerking met externen.

### 3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. De werkwijze van de instelling toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die voldoende uitgeschreven zijn en vallen onder het beheer van de scholengroep. De diensten beschikken over een voldoende budget om de tekorten en inbreuken weg te werken.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten en van de preventieadviseur van de scholengroep blijkt dat de opgemerkte tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne systematisch in kaart worden gebracht, opgevolgd en aangepakt.

Tijdens het bezoek door de onderwijsinspectie ter plaatse valt op dat de speelplaats in de Sterappel hier en daar oneffenheden of kleine verzakkingen vertoont wat een gevaar voor valpartijen betekent. Het linoleum in enkele klassen vertoont scheuren. In de Zonnewijzer is de mezzanine bij de oudste kleuters laag en niet voorzien van een trapleuning. De zandbak is er niet afgedekt. In beide vestigingen is er geen duurzaam en hygiënisch systeem om de individuele toiletten van de leerlingen te voorzien van toiletpapier.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee ze tekorten opspoorde en wegwerkte, de realisatie van oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school en de blijvende opvolging door het schoolbestuur.

### 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

| Onderzochte erkenningsvoorwaarde                                                                                                                                        |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)                                                                      | ja |
| Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)        | ja |
| Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°) | ja |
| Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)                                                   | ja |

### 3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

| Onderzochte regelgeving                                                                                                                                                                                                                                                         |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                                                                                                | neen |
| • geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen                                                                                                                                          | ja   |
| • de bijdrageregeling                                                                                                                                                                                                                                                           | ja   |
| • de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal                 | ja   |
| • het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school                                                                                       | ja   |
| • informatie over extra-murosactiviteiten                                                                                                                                                                                                                                       | ja   |
| • de afspraken in verband met het rookverbod                                                                                                                                                                                                                                    | ja   |
| • het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen | ja   |
| • de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure                                                                                                                                                                            | ja   |
| • bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis                                                                                                                                                                                                                     | ja   |
| • de afspraken in verband met onderwijs aan huis                                                                                                                                                                                                                                | ja   |
| • richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen                                                                                                                                                                                                                              | ja   |
| • afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten                                                                                                                                                                                                 | neen |
| • de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld                                                                                                                                                                       | ja   |
| • de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien  | ja   |

|                                                                                                                                                                                    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                              | ja |
| <b>Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)</b>                                                                    | ja |
| • de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt                                      | ja |
| • de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen                                                                                                    | ja |
| • de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert                                                                                    | ja |
| • de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs | ja |
| • de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen                              | ja |
| <b>Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)</b>                                                        | ja |
| <b>Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)</b>    | ja |
| <b>Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                            | ja |
| <b>Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>        | ja |
| <b>Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)</b>                                                                                           | ja |

## 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

### 4.1 Aanvangsbegeleiding

- Doelgerichtheid** Het schoolteam heeft zijn visie op aanvangsbegeleiding uitgeschreven in haar schoolwerkplan. De directeur als aanspreekpersoon en begeleider van startende en tijdelijke leerkrachten overloopt de concrete verwachtingen naar de uitvoering en de voorbereiding van de onderwijsopdracht expliciet in plannings- en coachingsgesprekken. Dit zorgt ervoor dat elke leerkracht zich snel kan inwerken. Het pedagogisch project van de leefschool vormt het richtsnoer om het pedagogisch-didactisch handelen te sturen.
- Ondersteuning** Nieuwe leerkrachten kunnen terugvallen op tal van richtinggevende documenten en op personen die hen wegwijs maken en begeleiden in het leefschoolconcept. De kleinschaligheid van elke vestigingsplaats en de positieve schoolcultuur bevorderen een snelle integratie. Daarnaast biedt de scholengroep een starterscursus in de vorm van een tweejarig traject aan. De schoolinterne ondersteuning enerzijds en de schoolexterne vorming anderzijds creëren de voorwaarden voor een veilig werkklimaat.
- Doeltreffendheid** De coördinatie, de opvolging en evaluatie met gerichte feedback door de directeur stimuleren het reflectief vermogen. Klasbezoeken en functioneringsgesprekken gericht op de pedagogisch-didactische werking bevorderen bovendien de competentieontwikkeling van startende leerkrachten.
- Ontwikkeling** Om in te spelen op de behoeften van startende leerkrachten organiseert de scholengroep recent een coachingstraject gericht op een effectief klasmanagement. De verantwoordelijkheidszin en vernieuwingsbereidheid van de andere teamleden om samen met de nieuwe leerkrachten de klas- en schoolpraktijk te optimaliseren, zorgt in beide vestigingsplaatsen voor een positieve ontwikkelingsdynamiek. Dit geeft nieuwe leerkrachten het nodige zelfvertrouwen en de kracht om te groeien.

### 4.2 Rapporteringspraktijk

- Doelgerichtheid** Op de website van de school, in hun pedagogisch project en als onderdeel van het schoolwerkplan staat de visie op rapportering duidelijk uitgeschreven. Deze sluit nauw aan bij de evaluatiepraktijk. Een begeleidend schrijven in het rapport geeft de nodige uitleg en interpretatie van de rapportering. Per leergebied zijn de doelen van het leerplan voor de verschillende domeinen opgenomen. Vanuit het leefschoolconcept schenkt het schoolteam systematisch aandacht aan de inzet, de werk- en leefhouding. Voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden ontwikkelde het schoolteam aanvullend een schooleigen

rapportering. Ouders kunnen steeds de toetsen opvragen bij de leerkrachten. Enkel semestrieel is er een cijfermatige opvolging per domein.

**Ondersteuning** Voor de rapportering naar de ouders voorziet het schoolteam naast de structurele oudercontacten verschillende communicatiekanalen zoals de schoolwebsite, een digitaal berichtenplatform, klasblogs, informatieavonden en ouderbijeenkomsten na de schooluren. De ouderbetrokkenheid is duidelijk geïntegreerd in de schoolwerking. Korte informele poort- en speelplaatscontacten verlagen de drempel en vergroten de openheid en het wederzijds respect.

De schoolafspraken over de gradatie, de frequentie, de opbouw en de inhoud van de rapportering over de verschillende leergebieden bewaken een gelijkgerichte rapportering. Ook de kleuterafdeling sluit aan bij deze open, eerlijke maar vooral positieve communicatie over de ontwikkeling van elk kind.

Indien leerkrachten dit wensen, sluit de directeur aan bij een oudercontact. Elke leerkracht maakt een verslag van het oudercontact.

**Doeltreffendheid** Het schoolteam evalueerde vorig schooljaar zijn schriftelijk rapport vanuit de ouderfeedback tijdens gesprekken en in de welzijnsbevraging. Vanuit hun zelfreflecterend vermogen en de verkregen feedback voeren de leerkrachten de nodige aanpassingen stelselmatig door.

**Ontwikkeling** De leerkrachten van de kleuterafdeling zoeken naar een aangepaste vorm om de ontwikkeling van kleuters positief in kaart te brengen. In het verleden voerde het schoolteam de nodige aanpassingen door na de implementatie van nieuwe leerplannen en nieuwe inzichten. Dit schooljaar willen de leerkrachten van de lagere afdeling werken aan een bondiger document met een voor ouders aangepaste en transparante taal. Dit getuigt van een voortdurende ontwikkelingsdynamiek.

## 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De gepassioneerde en gedreven directeur voert een participatief beleid. Het is haar betrachting om als motor van het schoolteam de nodige onderwijsvernieuwingen en pedagogische inzichten vanuit een breed draagvlak onder de leerkrachten door te voeren. Ze streeft naar een gedragen beleid en een grote betrokkenheid van het schoolteam. Het grote engagement van alle teamleden creëert een sterk 'Wij-gevoel'. Deze centrale fase in het leefschoolconcept is sterk ingebed in de schoolwerking.
- De teamleden waarderen haar verantwoordelijkheidszin, aanspreekbaarheid en ondersteunende aanpak. Ze bewaakt de koers, coacht en controleert waar nodig. Ze zorgt ervoor dat beide vestigingsplaatsen evenwaardig kunnen ontwikkelen.
- Visieontwikkeling** Ondanks het feit dat beide vestigingsplaatsen ver uit elkaar liggen en verschillende context- en inputfactoren meespelen, vormt het leefschoolconcept hun bindweefsel. Hiervoor werkte het schoolteam sterk aan zijn schooleigen visie en pedagogisch project. Samen met de pedagogische begeleiding bouwde het een sterke profilering uit waarin naast het leefschoolconcept de zorg voor elke leerling centraal staat.
- De vijf ontwikkelingsfasen van het leefschoolconcept kenmerken de schoolwerking. Hierdoor valt de gelijkgerichtheid in het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkrachten sterk op. Vanuit een positief en veilig schoolklimaat ontwikkelen de leerlingen een evenwichtige zelfkennis en stimuleren de leerkrachten het leerlingeninitiatief en ondernemerschap.
- Besluitvorming** In beide vestigingsplaatsen zijn er wekelijks praktische vergaderingen. Zo kan het schoolteam vooral inhoudelijk aan pedagogisch-didactische onderwerpen werken tijdens de maandelijkse teamvergaderingen. De informatiedoorstroming gebeurt doelgericht. Digitale informatiekanalen, de kleinschaligheid met de vele informele contacten ondersteunen de efficiënte besluitvorming.
- Kwaliteitszorg** De kwaliteitszorg is expliciet aanwezig. Vanuit een uitgebreid outputdossier zet het schoolteam gerichte acties op om haar onderwijskwaliteit te optimaliseren. De concrete actieplannen voor lezen, schrijven en meten zijn hiervan het resultaat. Het schoolbeleid legt de lat bewust hoog en daagt de teamleden uit om actief mee te werken aan kwaliteitsverbetering. De kwaliteitsbewaking en ontwikkelingsdynamiek zijn sterk verankerd in de schoolwerking.

**Talenbeleid** Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen. Leerkrachten zorgen voor een klasklimaat en een klasinrichting waarin leerlingen met talige noden zich veilig voelen. Het klasmanagement is erop gericht om leerlingen met talige noden makkelijker en voldoende aan bod te laten komen tijdens het onderwijsleerproces. Leerkrachten bieden binnen de verschillende leergebieden taken aan die zowel de zwakkere als de sterke leerlingen voldoende kansen geven om ook op talig vlak te ontwikkelen. Leerkrachten hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen. Leerkrachten houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden rekening met de talige mogelijkheden van de leerlingen om te vermijden dat elke toets een taaltest is en de taalzwakke leerlingen hierdoor lager scoren. Het schoolteam neemt initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.

**GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de noden van alle leerlingen op een handelingsplanmatige manier in kaart brengt. Het schoolteam heeft een correct beeld van het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet gerichte acties op om de doorstroom te bevorderen. Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het schoolteam organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt ervoor dat het schoolteam de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties op leerling-, leraren- en schoolniveau die het schoolteam uitwerkt, sluiten nauw aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er expliciete aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de gemeente. Het hele schoolteam kent de effecten van de acties binnen het zorg- en het gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid en neemt expliciete initiatieven om de opgedane inzichten en vaardigheden te implementeren op de werkvloer.



## 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

### 6.1 Wat doet de school goed?

#### Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam organiseert een sterk leerplangericht onderwijsaanbod voor de leergebieden in de focus.
- Het schoolteam creëert een krachtige leeromgeving waarbij het flexibele groeperingsvormen en actieve, coöperatieve werkvormen inzet om de kinderen aan te zetten tot exploreren, experimenteren, handelen en verwoorden.
- Vanuit het leefschoolconcept en het ervaringsgericht onderwijs realiseert het schoolteam levensecht en functioneel wiskundeonderwijs.

#### Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De doeltreffende aanvangsbegeleiding van het schoolteam realiseert een positieve integratie en competentieontwikkeling van nieuwe leerkrachten.
- Het schoolteam ontwikkelt een gradueel schooleigen rapport met aandacht voor de verschillende leergebieden en de persoonsontwikkeling.

#### Wat betreft het algemeen beleid

- Het participatief leiderschap van de gedreven directeur bewaakt de onderwijskwaliteit en het welbevinden van alle participanten.
- Vanuit een degelijk outputbeleid zet het schoolteam waardevolle initiatieven op voor een interne en integrale kwaliteitszorg.

### 6.2 Wat kan de school verbeteren?

#### Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam kan zijn planningsdocumenten doelgerichter uitwerken.
- De onderwijzers kunnen de invulling van de ruimtekaders functioneel en gradueel afstemmen op het leerplan.
- Het schoolteam kan een gradueel opgebouwde schooleigen planning maken om de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden na te streven.

## 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

### **GUNSTIG**

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

## 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

| Namens het inspectieteam                                          | Voor kennisname namens het bestuur         |
|-------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
|                                                                   |                                            |
| <b>Barbara LECOQ</b><br>de inspecteur-verslaggever                | <b>Christine DRIESMANS</b><br>de directeur |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school |                                            |